

VEEL HUISARTSEN WETEN ONVOLDENDE VAN HUIDAANDOENINGEN

Maak van dermatologie een verplicht vak

Het dermatologieonderwijs is niet aan alle faculteiten gelijk. Het is zelfs zo dat niet alle artsen voldoende dermatologische kennis beheersen. Om dat aan te pakken zou de leer van de huidaandoeningen een verplicht vak moeten worden.

Het onderwijs in de opleiding geneeskunde is gebaseerd op het Raamplan 2009 Artsenopleiding, met onder andere als doel het creëren van uniformiteit binnen de opleidingen.¹ Binnen dit raamplan hebben de umc's ruimte om tot een eigen invulling en verdieping van onderwerpen te komen. Het moge duidelijk zijn dat er een spanningsveld bestaat tussen de woorden 'uniformiteit' en 'een eigen invulling'. Wat ontbreekt is consensus over de invulling van de specifieke vakken in het basisonderwijs. Tussen de acht opleidingen geneeskunde kunnen hierdoor

verschillen ontstaan in de opleiding tot basisarts. Geldt dit ook voor dermatologie? We stuurden een enquête aan alle onderwijscoördinatoren van de afdelingen Dermatologie van de acht opleidingen. De enquête ging over de omvang van het dermatologieonderwijs in de bachelor- en de masterfase. Tevens gingen wij na welk deel regulier is voor alle studenten en welk deel keuzeonderwijs. Een tekortkoming van deze enquête is dat wij alleen keken naar het aantal uren; de kwaliteit van het onderwijs bleef buiten beschouwing. Er blijken opvallende verschillen tussen de verschillende umc's (zie tabel).

Basale functies

Bachelorfase

De verschillen in de omvang van het dermatologieonderwijs zijn zichtbaar vanaf het eerste jaar van de opleiding, waarin doorgaans de basisprincipes en basale functies van het menselijk lichaam aan bod komen. Zo bespreekt men in het Erasmus MC en MUMC+ in het eerste studiejaar niet de anatomie en fysiologie van de huid, waar dat elders wel gebeurt. In het vervolg van de bachelor zijn LUMC, UMCU, RadboudUMC en VUmc de enige opleidingen die een gedeelte van een module en/of een volledige module wijden aan

Verschillen in onderwijs

	onderwijs					
	bachelor geneeskunde			master geneeskunde		
	jaar 1	module dermatologie	sporadisch onderwijs	theoretisch onderwijs	coschap voor iedereen	lengte coschap (weken)
AMC	ja	nee	17 uur	1 week	ja	3
Erasmus MC	nee	nee	23,5 uur	1 week	ja	3
LUMC	ja	ja	18 uur	1 week	ja	2
MUMC+	nee	nee	4 uur	1 dag	nee	n.v.t.
Radboudumc	ja	ja	30 uur	1 week	ja	2
UMCG	ja	nee	16 uur	1 week	nee (25%)	4
UMCU	ja	ja	11 uur	1 week	ja	2
VUmc	ja	nee	16 uur	nee	ja	2

Dermatologieonderwijs in de geneeskundeopleidingen in Nederland 2017

de dermatologie. In veel andere opleidingen komt dermatologie summier aan bod, meestal in de vorm van een sporadisch college over een dermatologisch onderwerp.

Masterfase

In de masterfase zien we soortgelijke verschillen. De theoretische voorbereiding op het coschap dermatologie varieert van helemaal geen (VUmc), via één dag (MUMC+) tot één week (AMC, LUMC, ERasmusMC, UMCU en Radboudumc). Niet elke opleiding biedt daarnaast het coschap dermatologie standaard aan. Waar dat wel gebeurt, varieert het coschap van één tot drie weken. In het UMCG en MUMC+ zal, ondanks de recentelijk vernieuwde curricula, niet iedere student een coschap dermatologie lopen. Het UMCG ondervangt dit door 20 uur verplicht onderwijs voor alle studenten waarbij de meest voorkomende dermatologische ziektebeelden worden besproken. Daarnaast kunnen de geïnteresseerde studenten kiezen voor een keuzecoschap dermatologie. In het MUMC+ blijven studenten verstoken van dermatologie, daar zij geen coschap zullen lopen en geen onderwijs hierover hoeven te volgen.

Dermatologische basis

De opvallende verschillen in het dermatologieonderwijs tussen de verschillende universiteiten maken het aannemelijk dat de dermatologische kennis van basisartsen aanzienlijk uiteenloopt. Het UMCG, MUMC+ en VUmc hebben, in vergelijking met de overige centra, een gering aanbod aan dermatologieonderwijs. In het VUmc krijgt de geneeskundestudent wel de basis van de dermatologie mee tijdens het twee weken durende reguliere coschap, terwijl in het UMCG en MUMC+ niet alle studenten het coschap dermatologie zullen lopen. In deze umc's zal het gemis van een dermatologische basis met name voor de huisartsen in opleiding een probleem kunnen worden. Hoewel een op de zes consulten bij de huisarts over huidklachten gaat, ontbreekt bij menig huisarts op dit moment de kennis, kunde en ervaring om

verdachte huidafwijkingen op een juiste manier in te schatten.²⁻⁴ Veel huisartsen zijn daardoor niet bekwaam om goede eerstelijns dermatologische zorg te leveren, erkent ook het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG). De oorzaak daarvan ligt bij de geringe aandacht voor dermatologie in de basisopleiding én in de huisartsopleiding (in sommige curricula is dermatologie een facultatief coschap). In Groningen hopen ze dit hiaat uiteindelijk op te vangen in de huisartsenopleiding. Hier wordt veel aandacht besteed aan dermatologie, mede via een niet verplichte 'reparatiestage', met als doel huisartsen uiteindelijk voldoende bekwaam te maken in het onderscheiden en behandelen van huidaandoeningen. Aangezien de basisartsen hier niet van meeprofiteren, zal er bij de assistenten in opleiding tot welk specialisme dan ook blijvend sprake zijn van een grote kennislacune inzake dermatologie.

Revisie

De grote verschillen in het dermatologieonderwijs stemmen tot nadenken. Allereerst constateren we dat het Raamplan uit 2009 aan revisie toe is. We kunnen daarbij de ogen niet sluiten voor de verantwoordelijkheid van de eigen beroepsvereniging: de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie (NVDV) heeft tot op heden geen eigen visie geformuleerd inzake minimale eisen waaraan de hoeveelheid

en inhoud van het dermatologieonderwijs moet voldoen.

Hoe groot is het probleem? Voor een deel van de basisartsen zal dermatologie van minder belang zijn gelet op hun verdere carrière. Daartegenover staat dat vrijwel elke arts, op enig moment, de patiënt vraagt zich (gedeeltelijk) te ontkleden. Zodoende ziet vrijwel elke arts huidafwijkingen. Zij weten echter steeds vaker niet waar ze naar kijken. Dit leidt tot steeds meer onnodige verwijzingen naar een dermatoloog.

Wat het meeste zorgen baart, is dat er steeds meer 'deficiënte' huisartsen komen op dermatologisch gebied, aangezien dermatologie ook geen verplicht nummer is binnen de huisartsopleiding. Natuurlijk wordt niet iedereen huisarts, maar van de ongeveer 10.000 aiossen, zijn er ruim 2000 in opleiding tot huisarts en van de ruim 44.000 specialisten, zijn er 13.000 huisartsen. Aangezien veel patiënten de huisarts bezoeken om een dermatologische reden, is het van groot belang dat huisartsen in de basisopleiding tot arts en/of tot huisarts, een gedegen basiskennis van de dermatologie hebben opgedaan. ■

contact

pleunboereboom@gmail.com
cc: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling gemeld door de auteurs

web

De voetnoten vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl.